

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I gennem 80'erne har der været en udpræget tendens til kritik af reglerne for den fysiske planlægning. Planlovsreformen, der tog sin begyndelse med by- og landzonenloven i 1969, blev efter de første generationer af region- og kommuneplaner i tiltagende omfang navnlig fra de kommunale råds side kritiseret for at være omstændelig, bureaukratisk og formynderisk. Denne kritik har gennem årene fået Folketinget til skridt for skridt at vige og lempe bestemmelserne, således at den fysiske planlægning i det store og hele har været på vej til at afskaffe sig selv, fordi dens mening efterhånden gennem utallige ændringer og almindelig ligegyldighed over for borgerindsigelser alene er fremstået som unødvendigt bureaukrati, der sinkede en nødvendig erhvervsudvikling i det pågældende område.

Den endelige bekræftelse på denne udvikling kom med miljøministerens forslag til ny planlægningslov fremsat 1. gang den 18. januar 1990 og genfremsat uændret den 4. oktober 1990. Se Folketingstidende 1989-90, forhandlingerne sp. 4778, 6075 og tillæg A sp. 4405 samt L 23, jf. Folketingstidende 1990-91 (1. samling), forhandlingerne sp. 111, 778 og tillæg A sp. 773. Forslaget er bortfaldet som følge af valget til Folketinget den 12. december 1990.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at en løbende forenkling af regelgrundlaget for den fysiske planlægning er en nødvendighed, men at denne nødvendighed først og fremmest retter sig mod de administrative forskrifter og vejledninger, der er afledt af selve lovgivningen. Især er behovet for vejledninger og cirkulærbestemmelser efter første generation af region- og kommuneplaner stærkt formindsket. Dette er da også i et vist omfang sket. Det skal dog bemærkes, at planlægningslovgivningen for så vidt angår afledte bindende retsforskrifter langtfra udgør noget uoverskueligt område. Således har by- og landzonenloven kun affødt 4 bekendtgørelser, hvoraf kun 2 direkte har interesse for zonelovmyndighederne i 1. instans. Regionplanloven har tilsvarende medført 4 bekendtgørelser. Det samme gælder for kommuneplanloven.

En af grundideerne i 70'ernes planlovsreform var at styrke borgernes indflydelse på planlægningen ud fra den betragtning, at stemmeafgivningen ved valgene til de kommunale råd næppe alene kunne sikre den fornødne folkelige tilslutning til de ofte afgørende og varige ændringer i de fysiske omgivelser, som lokalplaner, kommuneplaner og regionplaner kan indebære. Denne betydelige nyskabelse kan næppe siges at have udtømt sine muligheder, og de seneste års tanker om tilvejebringelse af en debatpræget planlægning samtidig med en øget grad af selvforvaltning bør få konsekvenser for lovgivningens udseende.

Udgangspunktet for miljøministerens forslag til ændringer og forenklinger i planlægningslovgivningen har navnlig været debatoplægget »Planlægningsloven – forenkling og modernisering«, Planstyrelsen august 1988. Det hedder heri:

»Udgangspunktet for dette debatoplæg er for det første, at decentraliseringen af planlægningslovgivningen nu må videreføres. Der må skabes en større lovgivningsmæssig frihed for amter og kommuner, også i valget af planlægningsmetode og planlægningsemne. Lovgivningens procedurekrav må derfor afsvækkes.«

Lidt unuanceret kan det siges, at debatoplægget har det udgangspunkt, at mange af de gældende planlægningsregler kan siges at være udtryk for kontrol og revision, som måske kan være berettiget i en indkøringsperiode, men som næppe længere kan være en rimelig synsvinkel på amternes og kommunernes planlægning og arealadministration. Det erkendes, at der i et vist omfang kan argumenteres for, at planlægningens formelle spilleregler må normeres tæt i selve loven som en art retssikkerhedsgaranti, når realitetsbeslutningerne er decentraliseret.

Debatoplægget finder imidlertid ikke, at denne argumentation i realiteten er stærk nok til at modvirke en større decentralisering af lovgivningens procedurekrav. For det andet er det et udgangspunkt for debatoplægget, at der må sættes spørgsmålstegn ved detaljeringsgraden og mangfoldigheden af de eksisterende muligheder for bindende indgreb over for den enkelte faste ejendom. Der må derfor ske en afregulering af lovgivningens styringsmidler for myndighe-